

Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Programları Aracılığıyla Materyal Oluşturma Durumları

The Use of Sound Recording Programs as Creating Educational Materials by Music Teachers

Y.Lisans Öğrencisi Engin KURMAN

Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü
Gazi University, Faculty of Fine Arts, Department of Music

engin.kurman@gazi.edu.tr

[0000-0002-5996-0191](https://orcid.org/0000-0002-5996-0191)

Prof. Dr. Barış KARAELEMA

Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Gazi University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education

karaelma@gazi.edu.tr

[0000-0001-9780-3608](https://orcid.org/0000-0001-9780-3608)

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received

01 Kasım / November 2022

Kabul Tarihi / Accepted

19 Kasım / November 2022

Yayın Tarihi / Published

15 Mart / March 2023

Atıf Bilgisi / Cite as:

Kurman, Engin - Karaelma Barış, "Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Programı Aracılığıyla Materyal Oluşturma Durumları", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10/1 (Mart 2023), 114-130.

<http://doi.org/1051702/esoguifd.1197690>

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by least two referees and scanned via a plagiarism software.

Copyright © Published by Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi /Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Theology Bütün hakları saklıdır. / All right reserved. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esoguifd>

CC BY-NC 4.0 This paper is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial License

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu, yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği ve bu araştırmanın desteklenmesi için herhangi bir dış fon almadıkları yazar tarafından beyan olunur / It is declared by the author that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study; that all the sources used have been properly cited; that no external funding was received in support of the research.

Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Programları Aracılığıyla Materyal Oluşturma Durumları

Öz ► Günümüzde teknoloji her alanda olduğu gibi eğitim alanında da önemli bir yere sahiptir. Teknolojik gelişmelerin eğitim alanında olduğu gibi müzik eğitimi alanında olan etkileri de merak konusudur. Müzik eğitimi alanında kullanılan veya kullanılabilir birçok teknolojiden birisi de ses kayıt teknolojileri kapsamındaki ses kayıt programlarıdır. Müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını eğitim materyali olarak kullanma durumları bu açıdan önem taşımaktadır. Bu çalışmada, müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını eğitim materyali olarak verimli kullanma durumları incelenmiştir. Araştırmaya bu alanda daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek başlanmıştır. Çalışmaya katılmak için gönüllü olan müzik öğretmenlerine 20 soruluk bir anket hazırlanmış ve anket sonuçları bilimsel araştırma teknikleri kullanılarak analiz edilmiş, en son aşamada elde edilen veriler ışığında belirli bir anlayış ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik, materyal, ses kayıt programı, eğitim teknolojisi, müzik öğretmeni.

The Use of Sound Recording Programs as Creating Educational Materials by Music Teachers

Abstract ► Today, technology has a crucial place in the field of education as it does in various other fields. The effects of technological developments in the field of music education, as well as in the field of education, are a matter of curiosity. One of the many technologies used in the field of music education is sound recording programs within the scope of sound recording technologies. The use of sound recording programs as educational material by music teachers is important in this respect. In this study, the efficient use of sound recording programs as educational material by music teachers was examined. The research started by examining previous studies in this area. A questionnaire consisting of 20 questions was prepared for the music teachers who volunteered to participate in the study, and the results of the questionnaire were analyzed using scientific research techniques, and a certain understanding was revealed in the light of the data obtained at the last stage.

Keywords: Music, material, sound recording program, educational technology , music teacher.

Giriş

Öğrenme, insanoğlunun yaradılışından bu yana var olan bir olgudur. Doğumdan ölüme kadar öğrenme hep vardır ve sürekli haldedir. Öğrenmenin birçok tanımı yapılmıştır fakat tüm tanımlar incelendiğinde, ortaya öğrenmenin yaşantı yoluyla gerçekleştiği durumu çıkmaktadır. Yaşadığımız çevre, maddi olanaklar, aile fertlerinin sosyal ve akademik pozisyonları, coğrafya, vb. birçok etken öğrenmenin kapsamını etkileyebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, içinde bulunduğumuz imkân ve olanakların öğrenmeyi doğrudan etkilediğini söylemek mümkündür. Günümüzde birçok alanda eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütülmektedir. Bununla beraber birçok eğitim-öğretim stratejileri de geliştirilmiştir. Bu stratejilerin en önemli unsurlarından birisi materyallerdir. Materyaller çok çeşitlidir, birçok alanda kullanılmaktadır. İşitsel, görsel, yazınsal ve sözel olarak meydana gelebilen materyalleri, kendiliğinden oluşmuş doğal

materyaller ve belirli bir amaca yönelik tasarlanan ve üretilen materyaller olarak ayırabiliriz. Materyaller, her alanda etkili öğretimi sağlayabilen unsurlardır. Birçok alanda kullanılan materyaller müzik eğitimi alanında da oldukça önem taşımaktadır. Özellikle müzik eğitim ve öğretim faaliyetlerinde işitsel materyaller sıklıkla kullanılmaktadır. Ayrıca görsel materyallerle birleştirilebilen işitsel materyaller, daha fazla duyu organına etki edilmesi noktasında oldukça etkili durumdadırlar. Müzik öğretmenleri, eğitim materyallerini sağlama noktasında çeşitli yöntemlere başvurdukları ve en sık materyal edinme yöntemi internet tabanlı yöntemlerdir. Sosyal medya, video paylaşım platformları, form siteleri, vb. yöntemler, müzik öğretmenlerinin materyal edinme noktasında çoğunlukla başvurdukları yerlerdir. Müzik derslerinde kullanılan materyaller sık olarak kullanılsa da, her zaman amaca uygun nitelikleri taşımamaktadırlar. Öğrencilerin yaş gruplarına göre, algılama ve dikkat kapasitelerine uygun olacak materyallerin hassasiyetle seçilmesi önemlidir ve bu aşamada ses kayıt teknolojilerinin kapsamında bulunan ses kayıt programları kullanılabilir. Ses kayıt programları birçok alanda kullanıldığı gibi müzik eğitimi alanında da hem materyal olarak hem de materyal hazırlama aracı olarak kullanılabilir. Teknolojinin sunduğu bu avantaj sayesinde müzik öğretmenleri, öğrencilerinin ilgi, kapasite ve seviyelerine yönelik işitsel materyaller hazırlayabilmektedirler. Ayrıca, MIDI ve ses kayıt programlarının beraber kullanımıyla bu teknolojiyi materyal haline de getirebilmektedirler.

Ses kayıt teknolojileri kapsamında ses kayıt programlarının müzik öğretmenleri tarafından etkili kullanımı, müzik eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kalitesini arttırabilmekte ayrıca öğrenimin kalitesini olumlu yönde değiştirebilmektedir.

1. Müzik Eğitimi

Eğitimin kökeni çok eskilere dayanmaktadır. Eğitim unsurunun temelini de öğrenme oluşturmaktadır. Öğrenme genel anlamıyla bireyin kalıcı ve istendik yönde davranış değişikliği kazanması olarak tanımlanabilmektedir. Eğitimin temel unsurlarından olan öğrenme, eğitim kapsamında planlı ve özenli şekilde gerçekleştirilmesi amacını taşımaktadır. Eğitim faaliyetlerinde alıcı ve verici iki unsur arasında bilgi akışı gerçekleşmektedir ve bu bilgi akışının kalıcılığını sağlamak için çeşitli teknik ve yöntemler üzerinde yoğunlaşmak gerekmektedir. Eğitim kavramını tanımsal olarak incelediğimizde birçok tanımla karşılaşmaktayız. Bu tanımlardan bazıları şunlardır;

Eğitim; “bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır” (Tezcan, 1985: 4). Farklı bir tanıma göre

eğitim; "bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi (özellikle okulu) içine alan toplumsal bir süreçtir (Tezcan, 1985: 4). Bu tanımlara dayanarak eğitimi, gelişimi sağlayan ve kişiliği esas alan bir olgu olarak nitelendirebiliriz. Eğitimin diğer bir tanımını Ertürk (1993) şu şekilde yapmıştır: "Bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istendik değişme meydana getirme sürecidir" (Ertürk, 1993: 12).

Müzik eğitimi, sanat eğitiminin içinde yer alan ve önemli bir yer teşkil eden alandır. Eğitimi tanımlamadan müzik eğitimi anlamak mümkün olmamaktadır. Bu açıdan bakılacak olunursa, eğitimin ne olduğunu özümledikten sonra müzik eğitiminin ne olduğu konusu incelenebilmektedir. Eğitimde istendik ve kalıcı izli davranışların kazandırılması hedeflendiğinden, müzik eğitiminde de aynı durumlar söz konusu olmaktadır. Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 1997: 10). Müzik eğitimi, oldukça kapsamlı bir özelliğe sahiptir. Toplum ve bireylerin müzik alanında duyarlılık kazanmasında önemli role sahiptir. Bu sayede bireyler ve toplumlar, bilinçli müzik dinleme, müziksel konularda duyarlı olma ve müzikal materyal seçiminde doğru karar verebilme özellikleri gibi konularda kazanım sağlayabilmektedirler. Müzik eğitimi, temelde belli müziksel etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamayı, sanatsal yaratma güdüsünü doyurmayı, zevkini geliştirmeyi, müziksel yaşamını daha sağlıklı, daha etkili ve verimli kılmayı, böylece bireysel ve toplumsal düzeyde özel ve genel yaşamın daha mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaçlar. Bireyin giderek toplumun içinde yaşadığı kültürel gerçekliği algılama, kavrama, betimleme, açıklama, yorumlama, değerlendirme, denetleme, değiştirme ve geliştirmede duyarlı, uyarlı ve yararlı olmasına katkı sağlar. Ayrıca, bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevrenin yapıcı, yaratıcı, üretici, paylaşıcı ve tüketici bir üyesi olarak biçimlenmesinde ve bilinçle davranmasında rol oynar (Uçan, 1993: 116).

2. Eğitim ve Öğretim Teknolojileri

Teknoloji, günlük hayatımızda çok sık işittiğimiz kavramlardan biridir. Teknolojik gelişmeler her geçen gün hayatımıza yeni kolaylıklar sağlamaktadır. Birçok alanda kullanımı mümkün olan teknoloji, bilimsel çalışmalar, incelemeler ve deneyler sonucu sürekli gelişim halindedir. TDK' da teknoloji şu şekilde tanımlanmaktadır; insanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü olarak

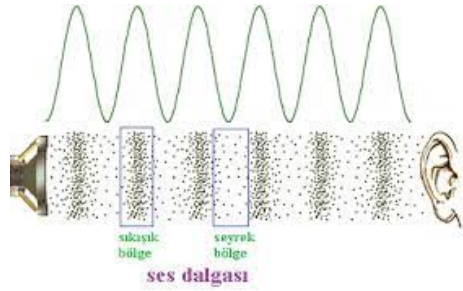
tanımlanmaktadır (TDK, 2022). Birçok alanda kullanılan teknoloji, eğitim alanında da çok önemli bir yere sahiptir. Teknoloji ve eğitimin bir araya gelmesiyle eğitim teknolojileri kavramı meydana gelmiştir. Geçmişte kullanılan bazı eğitim modelleri, teknolojinin gelişimine paralel olarak değişim göstermekte ve her geçen gün gelişimini sürdürmektedir. Teknolojinin eğitim alanında etkin kullanımı, eğitimde kullanılan materyallerin değişim ve gelişimine de sebep olmuştur.

Teknoloji, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da önemli bir yere sahiptir. Teknolojinin eğitim alanında etkin kullanımı eğitim teknolojisi kavramını ön plana çıkartmaktadır. Eğitim ve teknoloji kavramları birbirinden farklı özelliklere sahiptir. Eğitim, bireyde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Teknoloji ise, belli amaçlara ulaşmada, belli sorunları çözmede, gözleme dayalı ve kanıtlanmış bilgilerin uygulanmasıdır. Eğitim teknolojisi, genelde eğitime, özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır. Eğitimin alt basamaklarından birisi de öğretimdir. Dolayısıyla, eğitim teknolojilerini oluşturan olgulardan birisi de öğretim teknolojileridir. Öğretim teknolojisi, daha etkili bir öğretim sağlamak amacıyla, öğrenme ve iletişim ile ilgili araştırmalara dayalı, insan ve maddi kaynakları birlikte kullanarak, öğrenme-öğretme sürecinin bütününe belirli özel hedefler açısından sistematik olarak tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir. Eğitim ve öğretim teknolojisi arasındaki fark ise; öğretim teknolojisi, öğretimin, eğitimin bir alt kavramı olduğu anlayışına dayalı olarak ve belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yöntemlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknoloji ile ilgili bir terimdir. (Cemaloğlu, 2010: 244,245). Tanımların harmanlanmasıyla beraber, öğretim teknolojilerinin aslında öğrenmenin temel amacına yönelik eğiliminin bulunduğu söylenebilmektedir. Etkili eğitim, etkili öğretim ve etkili öğrenme unsurlarının üzerinde pozitif durumlar oluşturan öğretim teknolojileri, hedefe yönelik olarak tasarlanabilmekte olup, kendi içerisinde de sınıflandırılabilir. Örneğin; müzik dersleri için kullanılacak öğretim teknolojileri müzik eğitim-öğretim yöntem ve teknikleri göz önüne alınarak tasarlanırken, okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, lisans ve lisansüstü olarak da kendi içerisinde değişiklik gösterebilmektedir.

Öğretim teknolojisi, kurumsal, tasarlanmış, müfredatlandırılmış ortamlardaki "istendik öğrenmenin" geliştirilmesi için kullanılacak süreç ve araçların çözümlenmesini, tasarlanmasını, geliştirilmesini, uygulanmasını ve değerlendirilmesini inceleyen bilim dalıdır (Vikipedi, 2022). Öğretim teknolojileri, birçok alanda olduğu gibi müzik eğitimi alanında da oldukça önemli bir yer teşkil etmektedir.

3. Ses Kayıt Programı

Ses, kulağın duyabildiği titreşimlerdir. Ses; “kulağımızı uyaran ve bu yolla beynimizde duyumlara yol açan etkilidir” (Zeren, 1997: 11). Bu tanıma göre sesin bir kaynaktan çıkarak yayılan bir etki olduğu söylenebilmektedir. Ses titreşimler sonucu meydana gelmektedir. Sinüs eğrisi şeklinde ilerleyen ses frekansları, kulağımıza ulaştığı anda anlam kazanır ve algılanır. Titreşimlerin oluşturduğu frekanslar sesi meydana getirir.



Günümüz teknolojisinin sağladığı imkânlarla cep telefonları dâhil olmak üzere birçok teknik ve yöntemle sesleri kaydedebilmekteyiz. Ses kaydının tarihsel gelişimi sonrasında bugün, çok kapsamlı ses kayıt teknolojileri ortaya çıkmıştır. Bu teknolojilerden birisi de ses kayıt programlarıdır. Ses kayıt programları (DAW) “Digital Audio Workstation” olarak da bilinmektedir. Günümüzde birçok firma tarafından üretilen bu programlar çok çeşitlidir fakat her biri genel olarak aynı amaca hizmet etmektedir. Standart bir kayıt düzeneği oluşturmak için bazı materyallere gereksinim vardır. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür;

1. Bilgisayar
2. Harici ses kartı
3. Referans kulaklık
4. Mikrofon
5. MIDI klavye (Dijital müzik üretiminde)
6. Ses kayıt programı (DAW)

Bilgisayar aracılığıyla kullanılabilen ses kayıt programı sesleri kaydetmemize ve düzenlememize imkân sağlamaktadır. Harici ses kartı ise, ortamdaki veya dijital kaynaktan alınan sesin en iyi şekilde işlenerek DAW üzerine kayıt edilmesini sağlamaktadır. Ses kaydının yanı sıra, kaydedilen sesin veya hazır bir ses dosyasının üzerinde düzenlemeler yapmak da mümkündür. Ses kayıt programları aracılığıyla ses dosyalarının ton ve tempo durumları değiştirilebilmekte ve ses dosyası üzerinde kesme ve yapıştırma işlemleri yapılabilmektedir.

Tüm bu özellikleri müzik eğitim materyali oluşturmak üzere kullanmak gerekirse, istenilen düzey ve içerikte işitsel materyal hazırlamak mümkündür.

4. Ses Kayıt Programlarının Müzik Eğitiminde Kullanımı

Ses kayıt programları, ses kayıt teknolojilerinin kapsamında yer alan önemli teknolojilerden birisidir. Tarihsel boyutuna bakmak gerekirse, sesi kaydetme girişimleri 1800'lü yıllara kadar dayanmaktadır. Tarihte ses kayıt işlemleri 1800'lü yıllarda bir silindir üzerine akustik titreşimleri geçirebilen bir cihazla başlamış ve daha sonra birçok aşamadan geçmiştir. 1877'de Thomas Edison'un geliştirdiği ses dalgalarını alüminyum folyo sarılı bir silindir üzerine kaydedebilen "phonograph", 1889'da Valdeman Poulsen'in geliştirdiği ilk manyetik bant kaydının yapıldığı "Telegraphon", 1931'de Pflumer ve AEG tarafından üretilen ilk manyetik bant kayıt cihazı bu aşamaların ilkleridir. Teknoloji ile paralel gelişen kayıt sistemlerinde, 1980'lerin ortasına kadar analog kayıt cihazları daha sonra ise dijital kayıt cihazları kullanılmaya başlanmıştır. 2000'li yıllara gelindiğinde genel olarak bantlı sistemler yerini hard disk kayıt sistemlerine bırakmıştır. Hard disk kayıt sistemleri, diskin herhangi bir yerindeki veriye anında ulaşma özelliği, ileri geri sarma, kopyala-yapıştır gibi düzenleme kolaylıkları, kayıp riskinin az olması, daha sağlıklı saklama gibi özellikleriyle bantla çalışan analog ve dijital kayıt cihazlarına göre büyük avantajlar getirmiştir (Önen, 2013: 147,148).

Ses kayıt programlarının tarihsel gelişimine bakıldığında, günümüzde çok iyi seviyelerde olduğunu görmekteyiz. Birçok alanda kullanılabilen ses kayıt teknolojileri basit şekliyle sesi kaydetmek için kullanılmaktadır fakat teknolojik gelişmeler ses kayıt programlarının özellik ve kullanım alanlarını oldukça genişletmiş durumdadır. Ses kayıt programlarının kullanıldığı bir diğer alan da eğitim ve özellikle müzik eğitimi alanıdır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde materyal oldukça önemlidir ve özellikle müzik eğitimi ve öğretim faaliyetlerinde kullanımı oldukça yaygındır. Müzik eğitimi genellikle işitsel verilerin işlenmesi ve aktarılmasına yöneliktir. Müzik işitsel bir olgu durumundadır ve bu yüzden sıklıkla işitsel materyal kullanımı ön plana çıkmaktadır. Müzik eğitiminde nota, çalgı, video, vb. görsel materyallere de yer verilebilmektedir fakat bu görsel materyallerin de kaynakları işitsel verilere dayanmaktadır. Günümüzde müzik eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunan eğitim kurumlarında çalışan müzik öğretmenleri, genellikle materyallerini internet aracılığıyla sağlamaktadır. Bu durum elde edilen materyalin öğrenci yaş, grup, algı kapasitesi, ilgi kapasitesi, duyum, ses kapasitesi, psikomotor kabiliyeti gibi özelliklerine her zaman uygun olmamaktadır. Bu noktada en sağlıklı ve verimli yöntemin, müzik öğretmenlerinin kendi materyallerini öğrencilerine uygun şekilde hazırlaması olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu faaliyetleri gerçekleştirmek de en basit

şekliyle ses kayıt programlarıyla sağlanabilmektedir. Ses kayıt programları materyal ve materyal oluşturucu olarak kullanılabilir. Materyallerini oluşturan öğretmen hem istedik düzeyde materyale sahip olmaktadır hem de öğrenme faaliyetinin daha kalıcı olabilmesi için istediği teknik ve yöntemle materyal oluşturmuş olmaktadır. Bunun yanında hazır materyal kullanımının da mümkün olduğu bir gerçektir fakat hazır materyal kullanımı her zaman olumlu sonuçlar sağlayamamaktadır. İnternet, CD, sosyal medya, vs. gibi çeşitli platformlardan sağlanan işitsel materyaller, öğrencilerin algı ve dikkat durumları dikkate alındığında verim sağlama noktasında yetersiz kalabilmektedirler. Bu durum, müzik öğretim etkinliklerinin kalıcılığı açısından oldukça etkilidir. Bunun yanında eğitim-öğretim faaliyetleri bakımından da verim düşük olabilmektedir. Müzik kayıt teknolojilerinin okullarda kullanımının yaygınlaşması hem materyal çeşitliliği hem de müzik eğitim kalitesinin arttırılması açısından önem taşımaktadır.

5. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın konusunu ortaya çıkaran problem durumu, problemin detaylarını ortaya çıkarmak amacıyla oluşturulan alt problemler, araştırma modeli, evren ve örneklem bulunmaktadır.

5.1. Ana Problem Cümlesi

Müzik eğitim-öğretim faaliyetlerinde ses kayıt teknolojileri müzik öğretmenleri tarafından verimli bir şekilde kullanılıyor mu?

5.2. Alt Problemler

1. Müzik öğretmenlerinin ses kayıt programları hakkında bilgileri ne düzeydedir?
2. Müzik öğretmenleri işitsel materyallerini nereden sağlıyorlar?
3. Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt programlarının ton ve tempo değiştirme özelliklerini kullanma durumları nelerdir?
4. Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin okullarda yaygın kullanımına ilişkin yaklaşım durumları nedir?
5. Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin müzik eğitimine sağlayacağı faydalara ilişkin görüşleri nelerdir?

5.3. Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılmıştır.

Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2019: 15). Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını kullanım becerileri ile ses kayıt programlarını derslerinde kullanma durumları çeşitli değişkenlerle sorgulanmakta ve bunun sonucunda müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını verimli kullanma düzeyleri ile ilişkili bir profil ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

5.4. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, Türkiye’ de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini Aksaray ili Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan ve araştırma çalışmalarına katılmaya gönüllü olan müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır.

6. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin bulgulara ve yorumlara ve müzik öğretmenlerine uygulanan anket verilerinin dağılımına yer verilmiştir.

6.1. Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Programları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri

Bu başlık altında müzik öğretmenlerinin ses kayıt programları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları yönünde araştırma yapılmış ve alt problem maddelerinden “Müzik öğretmenlerinin ses kayıt programları hakkında bilgileri ne düzeydedir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Ses Kayıt Programları Hakkında Bilginiz Ne Düzeydedir?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansları

Madde	N	%
Kesinlikle Yok	3	6,0
Az Bilgim Var	26	52,0
Yeterli Düzeyde Var	18	36,0
İleri Düzeyde Var	3	6,0
TOPLAM	50	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine yöneltilen soruda %52 “Az bilgim var”, %6,0 “Kesinlikle yok” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin %58 oranında ses kayıt programları hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir.

6.2. Müzik Öğretmenlerinin İşitsel Materyal Edinme Durumları

Bu başlık altında müzik öğretmenlerinin işitsel materyalleri nerelerden sağladıklarına ilişkin incelemeler yapılmıştır ve “Müzik öğretmenleri işitsel materyallerini nereden sağlıyorlar?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Ses Kayıt Programları İle Bir Şarkının Tonunu Değiştirebiliyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansı

Madde	N	%
Herhangi bir çalgıyı kendim icra ederek sağlarım	16	32,0
Cd ve kaset gibi araçlardan sağlarım	3	6,0
İnternette sağlarım	31	62,0
TOPLAM	50	100,0

Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin, materyal oluşturma veya materyale ulaşma yöntemi olarak %32,0 oranında çalgı icrası, %6,0 oranında CD ve kaset gibi araçlar, son olarak da %62,0 oranında internet tabanlı alanları kullandıkları görülmektedir. Buna bağlı olarak müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını kullanarak işitsel materyal oluşturma yöntemini kullanmadıkları görülmektedir.

6.3. Müzik Öğretmenlerinin Ses Dosyası Üzerinde Tempo ve Ton Değiştirme Durumları

Bu başlık altında müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarının tempo ve ton değiştirme özelliklerini kullanım durumları incelenmiştir ve alt problem maddelerinden “Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt programlarının ton ve tempo değiştirme özelliklerini kullanma durumları nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Ses Kayıt Programları İle Bir Şarkının Tonunu Değiştirebiliyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansı

Madde	N	%
Kesinlikle Hayır	5	10,0
Hayır	24	48,0
Evet	19	38,0
Kesinlikle Evet	2	4,0
TOPLAM	50	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine yöneltilen soruya %10,0 “Hayır”, %48,0 “Kesinlikle hayır” şeklinde yanıtlar vermişlerdir. Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını kullanarak bir şarkının tonunu değiştirme oranları %58,0 oranında görülmektedir. Bu oran, müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarının bu özelliğinden yeterli düzeyde faydalanmadıklarını göstermektedir.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Ses Kayıt Programı Üzerinde, Bir Şarkının Temposunu Değiştirme Özelliğini Kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansı

Madde	N	%
Kesinlikle Kullanmıyorum	22	44,0
Bazen Kullanıyorum	18	36,0
Genellikle Kullanıyorum	9	18,0
Sıklıkla Kullanıyorum	1	2,0
TOPLAM	50	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine yöneltilen soruya %44,0 “Kesinlikle kullanmıyorum”, %36,0 “Bazen kullanıyorum”, %18,0 “Genellikle kullanıyorum”, %2,0 “Sıklıkla kullanıyorum” şeklinde yanıtlar verilmiştir. Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını kullanarak bir şarkının temposunda değişiklik yapma oranları düşük seyirde görülmüştür.

6.4. Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Teknolojilerinin Okullarda Yaygınlaşmasına İlişkin Düşünceleri

Bu başlık altında, müzik öğretmenlerinin ses kayıt teknolojilerinin okullarda yaygınlaşması görüşüne karşı tutumları incelenmiştir ve alt problem maddelerinden birisi olan “Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin okullarda yaygın kullanımına ilişkin yaklaşım durumları nedir?” sorusunun yanıtına ışık tutulmuştur.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Okullarda, Akıllı Tahtalar Gibi Ses Kayıt Teknolojilerinin de Yaygınlaşması Gerektiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansları

Madde	N	%
Düşünmüyorum	1	2,0
Düşünüyorum	22	44,0
Kesinlikle Düşünüyorum	19	54,0
TOPLAM	50	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine yöneltilen soruya %2,0 “Düşünmüyorum”, %44,0 “Düşünüyorum”, %54,0 “Kesinlikle düşünüyorum” şeklinde yanıtlar verilmiştir. Bu sonuca bağlı olarak müzik öğretmenlerinin %98,0 kadarının, okullarda ses teknolojilerinin gelişmesi gerekliliğine ilişkin olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir.

6.5. Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Teknolojilerinin Müzik Eğitiminde Kullanımının Faydalarına İlişkin Düşünceleri

Bu başlık altında müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin müzik eğitimi sisteminde kullanımının getireceği faydalara ilişkin düşünceleri araştırılmış ve “Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin müzik eğitimine sağlayacağı faydalara ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problem maddesinin cevabına ışık tutulmuştur.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin “Ses kayıt teknolojilerinin müzik öğretmenlerine ve müzik eğitimine fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekansları

Madde	N	%
Düşünüyorum	22	44,0
Kesinlikle Düşünüyorum	28	56,0
TOPLAM	50	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine yöneltilen soruya, %44,0 “Düşünüyorum”, %56,0 “Kesinlikle düşünüyorum” şeklinde yanıtlar verilmiştir. Bu sonuca bağlı olarak 67 müzik öğretmenlerinin %100 kadarının, ses kayıt teknolojilerinin müzik öğretmenleri ve müzik eğitimine faydalı olacağı konusunda olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir.

7. Sonuçlar ve Öneriler

Müzik eğitimi, diğer alanlar gibi plan ve program çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu program ve plan çerçevesine dâhil olan en önemli unsurlardan birisi de materyallerdir. Müzik eğitiminde sıklıkla kullanılan işitsel materyaller çok çeşitli yöntemlerle elde edilerek kullanılabilir. Sıklıkla internet tabanlı platformlardan elde edilen işitsel materyaller öğrenci düzeyine uygunlukları açısından önem taşımaktadır. Öğrencilerinin durum ve özelliklerini en iyi şekilde tanıyan kişi şüphesiz öğretmenleridir. Bu açıdan müzik öğretmenlerinin eğitim ve öğretim materyallerini, kendi öğrencilerinin genel durum ve özelliklerine göre tasarlaması eğitimin verimi açısından önem taşımaktadır. Öğrencilerin algı düzeylerine, ses kapasitelerine, ritmik algılama kapasitelerine, işitme kapasitelerine ve müzikal kabiliyetlerine göre planlanan materyaller, öğrenimin kalitesini ve kalıcılığını arttırabilmektedir. Bu teknolojinin müzik öğretmenlerinin kullanımına sunulması ve kullanımın yaygınlaştırılması, müzik öğretmenlerinin işitsel materyallerini kendilerinin oluşturması açısından önemlidir.

7.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Müzik öğretmenlerinin ses kayıt programları hakkında bilgileri ne düzeydedir?” alt problemine ilişkin yapılan araştırma sonucunda, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin %52,0 oranında “az bilgim var” cevabını verdikleri görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin ses kayıt programları hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıklarını destekler niteliktedir.

7.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Müzik öğretmenleri işitsel materyallerini nereden sağlıyorlar?” alt problemine ilişkin yapılan araştırma sonucunda, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin %62,0 oranında “internetten sağlarım” cevabını verdikleri görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin materyal oluşturmada ses kayıt programlarını kayda değer bir oranda kullanmadıklarını, materyallerini sıklıkla internet aracılığıyla sağladıklarını göstermektedir.

7.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt programlarının ton ve tempo değiştirme özelliklerini kullanma durumları nelerdir?” alt problemine ilişkin yapılan araştırma sonucunda, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin ton değiştirme durumlarına ilişkin; %10,0 “Hayır”, %48,0 “Kesinlikle hayır” şeklinde yanıtlar verdikleri görülmektedir. Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin %58,0 kadarının ses kayıt programlarını kullanarak bir şarkının tonunu değiştirme oranları düşük görülmektedir. Yine aynı alt problem başlığı altında çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin tempo değiştirme durumlarına ilişkin; %44,0 “Kesinlikle kullanmıyorum”, %36,0 “Bazen kullanıyorum”, %18,0 “Genellikle kullanıyorum”, %2,0 “Sıklıkla kullanıyorum” şeklinde yanıtlar verilmiştir. Bu veriler ışığında müzik öğretmenlerinin ses kayıt programlarını kullanarak bir şarkının temposunda değişiklik yapma oranları düşük seyirde görülmüştür.

7.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin okullarda yaygın kullanımına ilişkin yaklaşım durumları nedir?” alt problemine ilişkin yapılan araştırma sonucunda, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin %54,0 oranında “kesinlikle düşünüyorum” cevabını verdikleri görülmektedir. Bu durum araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin okullarda yaygınlaşması gerektiği noktasında olumlu düşüncelere sahip olduklarını destekler niteliktedir.

7.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin müzik eğitimine sağlayacağı faydalara ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin yapılan araştırma sonucunda, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin %44,0 oranında “düşünüyorum”, %56,0 oranında “kesinlikle düşünüyorum” cevaplarını verdikleri görülmektedir. Bu durum araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin, ses kayıt teknolojilerinin müzik öğretmenleri ve müzik eğitimi açısından fayda sağlayacağı noktasında olumlu düşüncelere sahip olduklarını destekler niteliktedir.

7.6. Öneriler

Ses kayıt teknolojilerinin müzik eğitim sisteminde kullanımı ve kullanımının yaygınlaşması oldukça önemlidir. Sistemin müzik eğitimi alanında yaygın ve etkili kullanımı için bazı stratejiler geliştirilebilmektedir. Bu stratejilerin bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür;

1. Türkiye’ de müzik lisans programları kapsamında uygulanan müfredatlara, ses kayıt teknolojileri ile ilgili eğitim planlarının eklenmesi ve geliştirilmesi.
2. Müzik lisans programlarında ses kayıt teknolojileri derslerinin zorunlu ders niteliğinde uygulanması.
3. M.E.B. bünyesindeki okullara müzik laboratuvarlarının kurulması ve işitsel materyal bankalarının oluşturulması.
4. Öğretmen seminerleri kapsamında, müzik öğretmenlerine ses kayıt teknolojileri ile ilgili çalışmaların planlanması.
5. Müzik öğretmenlerinin ses kayıt teknolojileri ile ilgili bilgi ve paylaşım sağlayabilecekleri dijital platformların oluşturulması.
6. EBA sistemi içerisinde ses kayıt teknolojileri ile ilgili içerik ve materyal eklenmesi.

Yukarıda ses kayıt teknolojilerinin müzik öğretmenleri ve eğitim kurumları tarafından kullanılması açısından birkaç ana görüşe değinilmiştir. Bu görüşler değiştirilebilir ve geliştirilebilir durumdadır. Günümüzde müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin, işitsel materyalleri öğrencilerine ve amaca uygun hazırlayabilmeleri oldukça önemlidir. Bu teknolojinin müzik eğitim ve öğretim alanı başta olmak üzere, müzik öğretmenleri üzerinde olumlu sonuçlar doğurması mümkündür. Bu sayede müzik eğitim ve öğretim faaliyetlerinin daha verimli, kaliteli ve kalıcı olması mümkündür.

Kaynakça

- Akt. Tezcan, M. Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, ., Ş., & Demirel, F. Eğitimde Müziksel Araştırma Yöntemleri,. Ankara: Pegem Akademi, 2019.
- Cemaloğlu. Sınıf Yönetimi. Ankara: Pegem Yayıncılık, 11. Bakı, 2010.
- Ertürk, S. Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: 7. Baskı. Meteksan Yayınları, 1993.

- Ö.Demirel, S. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2004.
- Önen, U. Ses Kayıt ve Müzik Teknolojileri. İstanbul: Çitlembik Yayınları, 11.Basım, 2019.
- Rıza, E. T. Eğitim Teknolojisi Uygulamaları 1. İzmir: Anadolu Matbaası, 1997.
- TDK. (2006, Temmuz 12). Türk Dil Kurumu Sözlükleri, Teknoloji. Ekim 1, 2022 tarihinde [sozluk.gov.tr: https://sozluk.gov.tr/](https://sozluk.gov.tr/) adresinden alındı
- Tezcan, M. Eğitim Sosyolojisi. Ankara: 4.Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985.
- Tr, W. (2020, Ekim 15). Vikipedi. Kasım 17, 2022 tarihinde https://tr.wikipedia.org: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96%C4%9Fretim_teknolojisi adresinden alındı
- Uçan, A. Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997.
- Uçan, A. Müzik Eğitimi, “Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış” . Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1993.
- Zeren, A. Müzik Fiziği. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2000.

The Efficient Use of Sound Recording Programs as Educational Materials by Music Teachers

Y.Lisans Öğrencisi, Engin KURMAN- Prof. Dr. Barış KARAEKMA

Extended Summary

Human beings are in constant change and development. In parallel with the progress of technology, there are important developments in agriculture, medicine, industry, media, engineering and many other fields. Technology generally facilitates human life and provides advantages in terms of economy, time and quality in the areas used.

Technology, which is followed and used in many fields, is also of great importance in the field of education. The frequent use of technological opportunities and developments in the field of education reveals the importance of educational technology.

“Educational technology is a system that puts the data of different sciences into practice in wide areas of education such as special goals and methods, tools and equipment, measurement and evaluation, and ensures the best use of manpower in appropriate material and spiritual environments, solving educational problems, increasing quality and increasing productivity. systems are the whole.” (Rıza, 1997: 28).

The use of technology in education is also reflected in the fields of education. Technology, which can be used in many educational fields, also has a very important place in the field of music education. Music education has a different discipline compared to other fields. The realization of the teaching is based on visual, verbal and auditory themes. It is possible to deal with music education in two ways, theoretical and practical, and the teaching strategies to be carried out in the field of music education are also in these directions. Various methods and techniques are used in music education. During the application of these methods and techniques, teaching materials are of great importance. During music education and training activities, the importance of auditory materials is quite high. Auditory materials nowadays are CD, internet, instrument, etc. available from vehicles. It is frequently preferred by music teachers due to the fact that audio material resources are quite abundant and easily accessible, but this situation may cause some problems.

“The richness of teaching materials in the classroom contributes significantly to the motivation of students. The learning environment to be created with visual and auditory tools makes teaching effective. For this reason, it is expected from an effective teacher to prepare the visual and auditory tools related to the lesson in advance, and to plan very well where and how to use these tools.” (Demirel, Seferoğlu, Yağcı, 2004: 30).

Today, music teachers use various educational materials in schools where music education is given. Various materials such as textbooks, videos and sound recordings are frequently used, but these materials may not always be efficient and sufficient. For this reason, different music education materials are on the agenda. Receiving and using ready-made materials can adversely affect the learning status of students. Considering the students' age, interest, perception, and psychomotor skills, it is concluded that it would be very accurate to design the materials according to the student. Elements such as sound capacity, sound structure, perception, interest and curiosity draw attention in applying a standard auditory material to students of all ages and grades. Not every material is suitable

for every student group. For example; Auditory materials applied to pre-school student groups may not be suitable for high school student groups. At this point, it is important that audio materials can be created by music teachers or brought to the desired level by making technical changes on a ready-made material. At this stage, sound recording programs, one of the products of sound recording technologies, come to the fore.

Audio recording programs are virtually improved versions of audio recording devices used in ancient times. Computer-aided sound recording programs allow THE recording OF each instrument or sound performance independently of each other. Thanks to the sound recording program, the music teacher can compose a song that he will teach his students in accordance with the level of his students. Thanks to these programs, it is possible to transfer any instrument or sound performance to the computer environment and add different instruments and sounds to these instruments or sound recordings. In this way, it is very easy to prepare content for students and student groups. Especially in periods when distance education gains importance, these programs provide music teachers with the opportunity to prepare easy, high quality, economical and unlimited content. Sound recording programs are one of the opportunities that sound recording technologies offer us. Thanks to the sound recording programs, by using the channel and attack recording techniques, the desired level and type of auditory material can be created, and at the same time, tone and tempo changes can be made on the existing auditory materials. Apart from these, it is also possible to use sound recording programs as material. Sound recording programs that can be used with MIDI technology can also be used as instruments in educational environments where the necessary instrument materials are not available. By operating MIDI keyboards in line with sound recording programs, students can be provided with the opportunity to play accompaniment instruments in the classroom environment. MIDI keyboards, which are used to sing all types of instruments in sound recording programs, can be turned into materials that can be used easily in educational institutions that do not have a music classroom.

The widespread use of sound recording programs in the field of music education is important in terms of gaining positive momentum in music education activities. Whatever the efficiency that science and biology laboratories bring to these fields, music laboratories that can be established in the field of music will provide positive gains in the field of music education. The steps to be taken regarding the efficient use of sound recording technologies by music teachers will enable our music education system to reach solid foundations in the coming years. In this direction, some strategies need to be developed.

Adding sound recording technology applications as a compulsory course to undergraduate programs providing music education, establishing music laboratories in schools providing music education, providing trainings on sound recording technologies for music teachers in teacher seminar programs, organizing academic activities for using sound recording technologies and many similar new developments. Taking these steps will increase the efficiency of music education and training activities at the desired level.

Technology exists in the music education system as in every field. The placement and implementation of sound recording technologies in the music education system will make positive contributions to all music education activities, especially music teachers and students.

Keywords: Music, material, sound recording program, educational technology , music teacher.